

KARTOSHKKA KASALLIKLARI VA ZARARKUNANDALARIGA QARSHI KURASHISHNING QO'SHIMCHA USULLARI

Asrorov Abduxalil Abdulaziz o‘g‘li

Sirdaryo viloyati Boyovut tumani

2-son politexnikumi ishlab chiqarish ta’limi ustasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada tomorqalarda kartoshka yetishtirishning samarali usullari va hosildor urug'lik navlarini tanlashga bag'ishlangan. Unda tuproqni tayyorlash, urug'likni undirish, ekish muddati, parvarishlash, kasallik va zararkunandalarga qarshi kurashish usullari, hosilni yig'ishtirib olish va saqlash kabi muhim agrotexnik tadbirlar ko'rib chiqiladi. Shuningdek, O'zbekiston sharoitida ekish uchun tavsiya etiladigan hosildor kartoshka navlari haqida ma'lumot beriladi. Maqola tomorqa egalariga mo'l va sifatli kartoshka hosilini yetishtirish bo'yicha amaliy tavsiyalar to'g'risida so'z yuritiladi.

Kalit so‘z: kartoshka, aholi, kundalik, ratsion, hosil, parvarish, tuproq, sharoit, sifat, tomorqa, zararkuranda, jarayon, masalalar, urug' kasallik.

Аннотация: В этой статье эффективные агротехнические меры для получения подготовки почвы, а также сбор продуктов, выступление и техническое обслуживание приведены в Узбекистане. Статья является многочисленной и качество картофеля для арендодателей. Практические рекомендации по совершенствованию должны обсуждаться

Ключевое слово; Картофель, жители, ежедневно, рацион, урожайность, поддержание, урожайность, поддержание, уход, культура, процесс, проблемы, заболевание семян

Kartoshka (*Solanum tuberosum* L.) dunyodagi asosiy oziq-ovqat ekinlaridan biri bo'lib, uning yetishtirilishi oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Tomorqalarda kartoshka yetishtirish samaradorligini oshirish uchun hosildor urug'lik navlarini tanlash, zamonaviy agrotexnik usullarni qo'llash va kasallik hamda zararkunandalarga qarshi samarali kurashish zarur. Ushbu maqolada kartoshka yetishtirishning samarali usullari va hosildor urug'lik navlarini tanlash bo'yicha ilmiy asoslangan tavsiyalar keltiriladi.

Kartoshka O'zbekiston aholisining kundalik ratsionida muhim o'rin egallaydi. Tomorqa xo'jaliklarida kartoshka yetishtirish oilalarni oziq-ovqat bilan ta'minlash va daromad olishning muhim manbai hisoblanadi. Shu bois, tomorqalarda kartoshka yetishtirishning samarali usullarini bilish va ulardan foydalanish yuqori hosil olishning garovidir. Tomorqa egalariga kartoshka yetishtirishda qo'l keladigan amaliy tavsiyalar berishga qaratilgan.

- Agrotexnik usullar:

Bir joyda bir necha yil davomida kartoshka ekmaslik, kasallik va zararkunandalarning tarqalishini oldini oladi. Kasallangan urug'liklardan foydalanish kasalliklarning tarqalishiga olib keladi.

Begona o'tlarni yo'qotish: Begona o'tlar kasallik va zararkunandalar uchun boshpana bo'lishi mumkin.

Kartoshkaning yaxshi o‘sishi uchun unumdor, yumshoq va namlikni ushlab turuvchi tuproq kerak. Tuproqni tayyorlash quyidagi bosqichlarda amalga oshiriladi:

Kuzgi ishlov: Yer chuqur haydaladi, organik o‘g‘itlar (chirishgan go‘ng, kompost) solinadi.

Tuproqni tozalash: Hosildan keyin tuproqdagi o‘simlik qoldiqlarini yo‘qotish kasallik va zararkunandalarning qishlash joylarini kamaytiradi.

- Biologik usullar: Foydali hasharotlardan foydalanish: Zararkunandalarga qarshi kurashish uchun foydali hasharotlar (masalan, трихограмма, златоглазка) ishlatish.

Biologik preparatlardan foydalanish: Kasalliklarga qarshi kurashish uchun biologik preparatlar (masalan, Фитоспорин, Бактофит) ishlatish.

- Kimyoviy usullar:

Fungitsidlardan foydalanish: Kasalliklarga qarshi kurashish uchun fungitsidlar (masalan, Ридомил Голд, Скор) ishlatish.

Insektitsidlardan foydalanish: Zararkunandalarga qarshi kurashish uchun insektitsidlar (masalan, Актара, Децис Профи) ishlatish.

Hosildor urug‘lik navlarini tanlash bo‘yicha qo‘shimcha ma‘lumotlar:

- Navlarni mintaqaviy iqlim sharoitiga moslashtirish: Kartoshka navlari turli iqlim sharoitlariga moslashgan bo‘ladi. Navlarni mintaqaviy iqlim sharoitiga moslashtirish hosildorlikni oshirishga yordam beradi.

3. Ekish:

- Ekish vaqti: Kartoshkani bahorda, tuproq 8-10°C gacha isiganda ekish kerak.
- Ekish chuqurligi: Kartoshkani 8-10 sm chuqurlikda ekish kerak.
- Ekish sxemasi: Kartoshkani qatorlar orasidagi masofa 70-75 sm va kartoshkalar orasidagi masofa 25-30 sm bo‘lgan sxemada ekish tavsiya etiladi.

4. Parvarish:

- Sug‘orish: Kartoshka suvga talabchan. Vegetatsiya davrida muntazam ravishda sug‘orish kerak. Ayniqsa, gullash va tuganak hosil qilish davrida sug‘orish muhim.

- O‘g‘itlash: Vegetatsiya davrida kartoshkani bir necha marta o‘g‘itlash kerak. Azotli o‘g‘itlar barglarning o‘sishini, fosforli o‘g‘itlar ildiz tizimining rivojlanishini va kaliyli o‘g‘itlar tuganaklarning shakllanishini rag‘batlantiradi.

- Chopiq: Begona o‘tlarni yo‘qotish va tuproqni yumshatish uchun muntazam ravishda chopiq qilish kerak.

- Tuproqni tepalash: Kartoshka poyasining pastki qismini tuproq bilan tepalash tuganak hosil bo‘lishini rag‘batlantiradi va kartoshkani quyosh nuridan himoya qiladi.

- Zararkunandalarga qarshi kurash: Kartoshkani zararkunandalardan himoya qilish uchun insektitsidlar va fungitsidlardan foydalanish mumkin.

- Kasalliklarga qarshi kurash: Kartoshkani kasalliklardan himoya qilish uchun kasalliklarga chidamli navlarni ekish va fungitsidlar bilan davolash kerak.

5. Hosilni yig‘ishtirish:

- Hosilni yig‘ishtirish vaqti: Kartoshkani barglar sarg‘ayib quriy boshlaganda yig‘ishtirish kerak.

- Hosilni yig'ishtirish usuli: Kartoshkani qo'lda yoki kartoshka kavlagich yordamida yig'ishtirish mumkin.

- Saqlash: Kartoshkani quruq, salqin va qorong'i joyda saqlash kerak. Saqlash harorati 2-4°C bo'lishi kerak.

Kartoshka yetishtirishda muhim maslahatlar:

- Kasalliklarga chidamli navlarni tanlang.
- Tuproqni muntazam ravishda o'g'itlang.
- Vegetatsiya davrida kartoshkani muntazam ravishda sug'oring.
- Begona o'tlarni o'z vaqtida yo'qoting.
- Zararkunandalarga va kasalliklarga qarshi kurashing.
- Hosilni o'z vaqtida yig'ishtiring.
- Kartoshkani to'g'ri saqlang.

Xulosa:
Tomorqalarda kartoshka yetishtirishning samarali usullari va hosildor urug'lik navlarini tanlash orqali yuqori hosil olish mumkin. Yuqorida keltirilgan tavsiyalarga amal qilish orqali siz o'z tomorqangizda sifatli va mo'l kartoshka hosilini yetishtirishingiz mumkin.